

ĐỢT MƯA LŨ LỚN ĐẦU THÁNG XI NĂM 1996 Ở BÌNH THUẬN

KS. Phạm Hùng Sơn

Trạm Dự báo và Phục vụ KTTV Bình Thuận

Trong thời gian từ ngày 5-11 tháng XI năm 1996 mưa và lũ lớn đã gây thiệt hại rất lớn nặng nề đối với dân sinh- kinh tế ở Bình Thuận. Đây là đợt mưa lũ lớn cuối mùa hiếm thấy trong thời gian gần đây.

I. Diễn biến tình hình khí tượng thủy văn

1. Khí tượng

Trong những ngày đầu tháng XI năm 1996 do ảnh hưởng của áp thấp nhiệt đới (ATNĐ) và dải hội tụ nhiệt đới có trục qua Nam Trung Bộ kết hợp với gió mùa tây nam có cường độ trung bình đã gây mưa vừa đến mưa to trên diện rộng ở Bình Thuận.

Chỉ trong chiều tối ngày 5 và 6 tháng XI năm 1996 lượng mưa đo được tại một số trạm được ghi trong bảng 1.

Bảng 1. Lượng mưa tập trung gây lũ (mm)

Trạm	Tà Pao	Sông Luỹ	Mương Mán	Võ Xu	Sông Phan	Sông Dinh	Bá Ra	Hàm Tân	Phan Thiết
Ngày 5	11,0	119,0	65,1	75,0	36,5	18,9	58,0	7,5	33,6
Ngày 6	22,0	37,0	17,0	5,3	36,0	6,7	5,7	18,6	13,3
Tổng số	33,0	156,0	82,1	80,3	72,5	25,6	63,7	26,1	46,9

Lượng mưa tập trung chủ yếu với cường độ lớn từ 13h ngày 5 đến 01h ngày 6 tháng XI (theo số liệu thống kê nhanh) và phân bố rất không đều giữa các vùng trong tỉnh.

2. Thủy văn

Do lượng mưa lớn, xảy ra trong thời đoạn ngắn nên lượng nước trên các lưu vực sông tập trung nhanh, cường suất lũ lên lớn (đặc biệt trên sông Luỹ từ 19h - 20h ngày 5 tháng XI năm 1996 cường suất lũ lên lớn nhất đạt 144 cm/h). Đỉnh lũ hầu hết trên các triền sông đều vượt mức báo động cấp III (riêng sông Phan tại cầu 37 đỉnh lũ vượt cấp báo động II và sông Lòng Sông tại Bá Ra lũ xảy ra vào ngày 3 tháng XI), đã gây ngập lụt làm thiệt hại nghiêm trọng ở các huyện Bắc Bình, Tuy Phong. Sông Cà Ty tại Phan Thiết vì đỉnh lũ từ Mương Mán về gặp thời gian triều rút nên không xảy ra hiện tượng triều kết hợp với lũ; do vậy, đỉnh lũ chỉ đạt dưới mức báo động cấp II (bảng 2).

**Bảng 2. Đặc trưng lũ từ ngày 5 đến 11 tháng XI năm 1996
(theo số liệu thống kê nhanh)**

Sông	Trạm	Đỉnh lũ		Biên độ (cm)	Cường suất lũ lên (cm)		H _{max} > BĐIII (cm)
		Ngày	H(cm)		Max	TB	
La Ngà	Tà Pao	6	12128	287	45	2	28
Dinh	Z 30D	6	974	251	22	2	24
Phan	Cầu 37	6	756	223	27	12	6(>BĐ II)
Cà Ty	Mương Mán	6	715	498	78	4	115
Luỹ	Sông Luỹ	6	2916	451	144	4	116

II. Tình hình thiệt hại

Theo báo cáo bước đầu của Ban chỉ huy PCLB tỉnh Bình Thuận, thiệt hại về dân sinh kinh tế, nông nghiệp, thủy lợi, giao thông, thủy sản, thông tin - năng lượng... được xác định và ước tính là 14.934 triệu đồng.

III. Kết luận

- Đây là một đợt mưa lũ lớn cuối mùa hiếm thấy trong thời gian gần đây đã gây ra thiệt hại rất nặng nề ở địa bàn tỉnh Bình Thuận.
- Trên lưu vực Sông Luỹ đã xảy ra đỉnh lũ cao đặc biệt trong thời gian quan trắc 1978 đến 1995 (lớn hơn đỉnh lũ xảy ra năm 1990 là 103 cm).
- Trạm Dự báo và Phục vụ KTTV Bình Thuận đã nhận định trước 24 h tình hình thời tiết xấu, có mưa rải rác đến nhiều nơi, báo cáo giao ban với Ban chỉ huy PCLB tỉnh Bình Thuận và đề nghị đề phòng có lũ trên các triền sông, cảnh báo lũ với các huyện, thị xã trong tỉnh.
- Dự báo đúng độ cao đỉnh lũ và thời gian xảy ra đỉnh lũ trên sông Cà Ty tại Phan Thiết (đạt trên báo động I, dưới báo động II xảy ra từ 9h đến 10h ngày 6 tháng XI năm 1996).
- Trục PCLB nghiêm túc tại trạm 24/24h, báo cáo kịp thời tình hình KTTV với Ban chỉ huy PCLB và UBND tỉnh Bình Thuận.
- Kết quả phục vụ trong đợt mưa lũ vừa qua được Ban chỉ huy PCLB tỉnh đánh giá tốt.